

Nováček, V.

SOUBOR GEOGRAFICKY ORIENTOVANÝCH MAP - NA PŘÍKLADU MAPOVÉHO LISTU HODONÍN 1:50 000

Ivan, A. - Kirchner, K. - Nováček, V.

GEOMORFOLOGIE OKOLÍ HODONÍNA

Reliéf listu geomorfologické mapy Hodonín (34-22) 1:50 000 je velmi složitý. V erozně-denudačním a akumulacním reliéfu vede využívání obnovitelných i neobnovitelných zdrojů spolu s dalšími ekonomickými aktivitami k mnoha geoekologickým problémům a četným střetům zájmů. Tyto skutečnosti se odrážejí i v mapě typů reliéfu a vybraných tvarů. Dominantní geomorfologickou jednotkou v daném prostoru je Dolnomoravský úval vzniklý na struktuře sz. části Vídeňské pánve. Je lemován flyšovými hráštěmi Bílých Karpat a Kyjovské pahorkatiny. Zvláštní pozornost je věnována údolní nivě Moravy, eolickým pískům a antropogenním tvarům.

Quitt, E.

TOPOKLIMATICKÁ MAPA JAKO ZÁKLAD OCHRANY OVZDUŠÍ A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE KRAJINY

Podrobná topoklimatická mapa list 34-22 Hodonín v měřítku 1:50 000 zobrazuje nejvýznamnější procesy odehrávající se ve spodní části mezní vrstvy ovzduší, ale i ve vrstvě atmosféry bezprostředně přiléhající k aktivnímu povrchu. Je tedy významným zdrojem informací o základních interakcích mezi reliéfem terénu, charakterem aktivního povrchu a socioekonomickými aktivitami. Je tedy významnou součástí v souboru map životního prostředí.

Nováček, V.

VYUŽITÍ ÚDAJŮ Z DRUŽICE SPOT PRO SESTAVENÍ MAPY VYUŽITÍ PLOCH

Mapa využití ploch ukazuje na možnosti využití obrazových dat z družice SPOT pro zjišťování prostorového rozmístění jednotlivých prvků a složek krajiny. Vedle přírodního (fyzikogeografického) pozadí je využití ploch hlavním fyziognomickým prvkem současné krajiny, přičemž výsledná fyziognomie sledovaného území je určována přírodním rámcem a prostorovým rozmístěním produktů lidské činnosti. Specifickým typům přírodní krajiny v podstatě odpovídá výběr, kombinace a prostorové rozmístění tvarově a velikostně diferencovaných areálů forem využití ploch. V průběhu historického vývoje se v zájmovém území vytvořily tři základní funkční typy, jenž jsou definovány prostorovou strukturou využití ploch: 1. technické formy, 2. zemědělské formy a 3. lesnické formy. Vlastní obsah mapy využití ploch je výsledkem integrace podkladů různého charakteru (nepravě barevná syntéza pořízená z údajů snímačů družice SPOT, letecké snímky, topografické a tematické mapy různých měřítek, osevňovací plány a přirozeně i vlastní terénní šetření). Tímto způsobem zkonstruovaná mapa využití ploch má areálový charakter, kde jednotlivé objekty a funkční areály jsou barevně znázorněny. Takto vyčleněné fyziognomické prvky využívání krajiny charakterizují prostorovou strukturu krajiny z environmentálního hlediska.

Gardziel, Z. - Voženílek, V.

POČÍTAČOVÁ INTERPOLACE PŘEDKVARTÉRNÍHO POVRCHU

Generování předkvartérního povrchu v prostoru Wisznice (JV Polsko) bylo provedeno v prostředí programu SURFER, který dovoluje zpracovávat digitální prostorová data na počítačích PC v rastrovém formátu. Při vlastním zpracování bylo použito interpolační metody Kriging. Současně bylo nedefinováno několik parametrů. Jejich hodnoty byly odvozeny od konkrétních rozměrů území Wisznice a pro jiné aplikace se samozřejmě liší (rozlišení rastru 245x266, tj. 212x212 m ve skutečnosti). Vstupní data (údaje ze sond a vrtů) byly rozděleny do třech kategorií podle podrobnosti. Finální předkvartérní povrch je výsledkem rastrových operací třech vygenerovaných povrchů a poskytuje kvalitní obraz o průběhu předkvartérního povrchu. Použití programu SURFER, hardwarové platformy PC a uvedených zdrojů dat tak umožňuje jejich efektivní použití v procesu geologického modelování povrchů.

Karásek, J.

NOVÉ POZNATKY O GEOMORFOLOGII MORAVY

Nová forma bakalářského studia na přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně značně přispěla k odborné aktivitě studentů, kteří již ve 3. ročníku obhájí tzv. bakalářské projekty. V nich předkládají výsledky svého vlastního výzkumu, jež v některých případech jsou přinejmenším

pozoruhodné a zasluhují zveřejnění. V předloženém příspěvku jsou prezentovány výsledky tří bakalářských projektů z geomorfologie. Každá z těchto prací buď přinesla zcela nové poznatky o geomorfologických poměrech zkoumané oblasti nebo alespoň dokumentačně ověřila některé skutečnosti známé dosud jen z empirie.

Kolejka, J. - Pokorný, J.

ENVIRONMENTÁLNÍ GEOINFORMAČNÍ SYSTÉMY A POHAVARIJNÍ ŘÍZENÍ ÚZEMÍ (PŘÍPAD TOXICKÉ HAVÁRIE U KYJOVA)

Lokální účelový geografický informační systém byl vyvinut pro potřeby pohavarijního řízení území v prostoru rizikových výrobních a skladovacích lokalit. Systém GEORISK vybavený expertní poznatkovou základnou je společným elaborátem Ústavu geoniky v Brně a Masarykovy univerzity. Systém obsahuje čtveřice základních textových, legendových a datových souborů, doplněných pomocnými datovými a textovými soubory a družicovým snímkem velkého rozlišení pro orientaci v zájmovém území. Každý soubor obsahuje informaci o dané přírodní složce prostředí a o opatření na omezení důsledků pobytu polutantu v této složce. Ovládání systému je velmi jednoduché. Uživatel vyvolává postupně nebo podle potřeby jednotlivé informace pomocí menu a práce s myší.

Munzar, J.

GREGOR MENDEL A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ MĚST

Článek je příspěvkem k historickému monitoringu environmentálních změn. Přináší některé nové informace o znehodnocování ovzduší měst v 60. letech 19. století na příkladu Brna. Jsou excerptovány z dvou meteorologických publikací zakladatele genetiky Gregora Mendela (1822-1884). V první stojí za pozornost dokumentace městského ostrova tepla, diskuse o jeho příčinách a zavedení pojmu "Rauchnebel" - německého předchůdce anglického pojmu smog. Ve druhém článku jsou lokální rozdíly v koncentracích přízemního ozónu, zjištěné Schönbeinovu metodou, interpretovány jak na základě rozdílů ve znečištění ovzduší v centru a na okraji města, tak s přihlédnutím k ročnímu chodu rychlosti větru (provětrávání).

ZPRÁVY

Vaishar, A.: ÚSTAV PRO REGIONÁLNÍ GEOGRAFII V LIPSKU

RECENZE

Ivan, A.: KRASOVÁ GEOMORFOLOGIE NA SLOVENSKU